

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

Osnovna in višja raven
LATINŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Četrtek, 8. junij 2023

SPLOŠNA MATURA

IZPITNA POLA 1**Prevod****OR in VR**

Pravilnost, ustreznost in kakovost prevoda se ocenjuje po teh merilih:

Točke	Merila	Dodatna navodila
50	Obvladovanje latinskega jezika na morfološki, sintaktični in leksikalni ravnini	Uporabimo negativno točkovno metodo (ugotavljamo napake, jih točkujemo in odštevamo od največjega možnega števila točk). Odbijemo 1 točko za vsako morfološko napako, sintaktične napake pa ocenimo kot skup morfoloških napak. Število napak bo torej enako številu napačno prevedenih oziroma neprevedenih besed. Leksikalna napaka odbije 1 točko. Z odbitkom 1 točke ocenimo uporabo neustrezne besede oziroma neprevedeno besedo.
5	Obvladovanje slovenskega jezika (pravopis, oblikoslovje in skladnja)	Uporabimo negativno točkovno metodo (ugotavljamo napake, jih točkujemo in odštevamo od največjega možnega števila točk). Napake v oblikoslovju in skladnji točkujemo kakor latinske morfološke napake (po 1 točko).
5	Slog	Uporabimo pozitivno metodo (dodelitev točk od 0 do 5). Po slogovnem merilu s točkami od 0 do 5 ocenimo celoto jezikovnih značilnosti prevoda: vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilnost, stavčno zgradbo, ustreznost (natančnost in jasnost) besedišča in naravnost izražanja.

Končna ocenitev prevoda je seštevek točk, doseženih po posameznih merilih.

Rešitev prevoda

OR

Bilo je obleganje Etruščanov, ko je Gaj Mucij, plemenit mladenič, ki se mu je zdelo ponižujoče, da Etruščani oblegajo rimsko ljudstvo, sklenil prodreti v sovražnikov tabor. Stopil je do senata in dejal: »Očetje, hočem prečkati Tiberu in vstopiti v sovražnikov tabor.« Očetje so se strinjali.

Mucij je v obleko skril bodalo in se odpravil na pot. Ko je prišel tja, se je postavil v zelo gosto množico blizu kraljevega odra. Ker so tam po naključju vojakom delili plačo in se je pisar, ki je sedel ob kralju v malodane enaki opravi, posvečal raznim opravkom, je Mucij, ki se je bal povprašati, kateri od njiju je Porsena, da se ne bi sam izdal, ubil pisarja namesto kralja. Ko so Mucija, bežečega in s krvavim bodalom, ujeli kraljevi stražarji in ga odpeljali nazaj v tabor, so ga prignali pred kraljevi oder. Tedaj je rekel: »Sem rimski državljani; kličejo me Gaj Mucij. Kot sovražnik sem hotel ubiti sovražnika in nimam manj poguma za smrt, kakor sem ga imel za uboj. In delati hlabre stvari in jih trpeti je rimsko.«

VR

Bilo je obleganje Etruščanov in pomanjkanje žita, ko je Gaj Mucij, plemenit mladenič, ki se mu je zdelo ponižujoče, da Etruščani oblegajo rimsko ljudstvo, sklenil prodreti v sovražnikov tabor. Stopil je do senata in dejal: »Očetje, hočem prečkati Tiberu in, če mi bo to uspelo, vstopiti v sovražnikov tabor.« Očetje so se strinjali.

Mucij v obleko skrije bodalo in se odpravi na pot. Ko je prišel tja, se je postavil v zelo gosto množico blizu kraljevega odra. Ker so tam po naključju vojakom delili plačo in se je pisar, ki je sedel ob kralju v malodane enaki opravi, posvečal raznim opravkom, je Mucij, ki se je bal povprašati, kateri od njiju je Porsena, da se ne bi sam izdal z nepoznavanjem kralja, ubil pisarja namesto kralja. Potem ko so Mucija na poti od tam kraljevi stražarji prijeli s krvavim bodalom v rokah in ga pripeljali nazaj v tabor, so ga peljali pred kraljevi oder. Rekel je: »Sem rimski državljani; pravijo mi Gaj Mucij. Kot sovražnik sem hotel ubiti sovražnika in nimam manj poguma za smrt, kakor sem ga imel za uboj. In delati hlabre stvari in jih trpeti je rimsko.«

Skupno število točk izpitne pole 1 OR/VR: 60

IZPITNA POLA 2

A) Jezik

Splošna pravila za točkovanje

Delež tega dela izpitne pole v končni oceni splošne mature je na obeh ravneh 20 %.

Posamezne naloge jezikovne enote so ocenjene z določenim številom točk, ki opredeljujejo zahtevnostna razmerja med nalogami, ne pa števila pravilnih rešitev. Pogosto je namreč napak lahko več od možnih točk.

Pri ocenjevanju nekaterih nalog je uporabljena negativna metoda, pri nekaterih pa pozitivna.

Pri negativni metodi točkovanja ugotavljamo napake, jih točkujemo in odštevamo od skupnega števila možnih točk za vsako nalogo. Število doseženih točk pri posamezni nalogi je torej razlika med možnim številom točk in številom točk, s katerimi smo ovrednotili napake. Negativnih točk ni, to pa pomeni, da je neka naloga ocenjena z 0 točkami, kadar je napak toliko ali več, kolikor je možnih točk.

Positivna metoda točkovanja pomeni, da seštevamo točke, s katerimi smo ocenili odgovor na podlagi opredeljenih meril.

Obvladovanje oblikoslovja in skladnje

Merila	Dodatna navodila
Pravopisna napaka	Štiri pravopisne napake (v rabi geminat, črk i/j in c/k ter velike začetnice, nedoslednosti v prepisovanju itd.) odbijejo 1 točko. Odbitki točk za te napake se seštevajo iz naloge v nalogo; pri četrti napaki se za nalogo, v kateri je napaka, odbije 1 točka. Postopek se ponavlja.
Morfološka napaka	Zaradi morfološke napake, ki je posledica izbire napačnega oblikoslovnega vzorca, se odbije 1 točka. V to skupino sodi večina morfoloških napak: izbira napačnega sklona ali števila pri substantivu, sklanjanje po napačnem vzorcu (zamenjava deklinacij), odločitev za napačen spol v rabi adjektiva, izbira nepravilnega časa, osebe, števila, naklona in načina v glagolski obliki ter spreganje po napačnem vzorcu (zamenjava konjugacij). Morfološke napake pri isti besedi se ne seštevajo: ena ali več morfoloških napak pri isti besedi prinese odbitek 1 točke. Če se ista napaka ponovi v več delih sintagme oziroma v kongruentnih stavčnih členih, se prav tako odbije le 1 točka (npr. napačni sklon ali število pri substantivu kot jedru sintagme in pri adjektivu, ki je njegov ujemalni prilastek; singular namesto plurala – ali narobe – v subjektu in predikatu itd.). Zaradi morfološke napake, ki dokazuje nepoznavanje oblikoslovnih vzorcev, se odbijeta 2 točki. Odbijeta se za tvorjenje oblik, ki jih v latinščini sploh ni ("spreganje adjektiva", tvorjenje pasiva časov perfektive osnove s končnicami -r, -ris, -tur itd.).
Sintaktična napaka	Zaradi sintaktične napake se odbije toliko točk, kolikor morfoloških napak je narejenih v neki sintaktični konstrukciji.

B) Književnost

Splošna pravila za točkovanje

Naloge, ki preverjajo temeljno znanje o zgodovini rimske in latinske književnosti, in to o posameznih obdobjih, zvrsteh, avtorjih in njihovih delih, ter poznavanje civilizacijskih značilnosti rimske antike, so zaprtega in polodprtega tipa. Odgovori se ocenjujejo v skladu z navodili Državne predmetne komisije za splošno maturo (v nadaljnjem besedilu DPK SM) za latinščino (glej primere nalog v poglavju 5.3.1):

- pri nalogah zaprtega tipa (1. naloga) se vsak pravilen odgovor oceni z 1 točko,
- pri nalogah polodprtega tipa se uporabi negativna ali pozitivna metoda.

Pri negativni metodi se napake odštevajo od skupnega števila točk za posamezno nalogo po teh merilih:

Točke	Merila
Vse točke	Pravilna, kakovostna in celovita rešitev
Odbitek 1–2 točk	Pravilna, a preprosta in skromna rešitev
Odbitek 1 točke	Vsaka napačna navedba v rešitvi
Odbitek 1 točke	Vsaka manjkajoča navedba v rešitvi

Pri pozitivni metodi točkovanja seštevamo točke, s katerimi smo ocenili odgovor na podlagi opredeljenih meril.

Pozitivna metoda, ki se uporabi pri nalogah odprtega tipa, pomeni, da se odgovori točkujejo in točke seštevajo po teh merilih (pri tem število točk kaže na medsebojna razmerja vrednosti posameznih meril):

Točke	Merila
0–10 do največ 20	Poznavanje snovi oziroma vsebinska ustreznost
0–1	Problemska obravnava snovi
0–1	Logično utemeljevanje in ponazarjanje s primeri
0–1	Zanimivost in izvirnost obravnave
0–1	Zrelost obravnave
0–1	Pomenska povezanost besedila

Rešitve nalog izpitne pole 2

A) Jezik

Naloga	Točke	Rešitev																																																				
1	6	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Osebne glagolske oblike</th> <th colspan="4">Neosebne glagolske oblike</th> </tr> <tr> <th rowspan="2">Glagol</th> <th colspan="3">Analiza</th> <th colspan="2">Glagol</th> <th colspan="2">Analiza</th> </tr> <tr> <th>Os.</th> <th>Št.</th> <th>Nak.</th> <th>Čas</th> <th>Nač.</th> <th>Oblika</th> <th>Čas</th> <th>Način</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>effecit (3. vrst.)</td> <td>3.</td> <td>sg.</td> <td>ind.</td> <td>pf.</td> <td>akt.</td> <td>missus (1. vrst.)</td> <td>ptcp.</td> <td>pf.</td> <td>pas.</td> </tr> <tr> <td>esset (4. vrst.)</td> <td>3</td> <td>sg.</td> <td>konj.</td> <td>impf.</td> <td>akt.</td> <td>reddatum esse (2. vrst.)</td> <td>inf.</td> <td>pf.</td> <td>pas.</td> </tr> <tr> <td>erat (9. vrst.)</td> <td>3.</td> <td>sg.</td> <td>ind.</td> <td>impf.</td> <td>akt.</td> <td>intueri (3. vrst.)</td> <td>inf.</td> <td>prez.</td> <td>pas.</td> </tr> </tbody> </table>	Osebne glagolske oblike		Neosebne glagolske oblike				Glagol	Analiza			Glagol		Analiza		Os.	Št.	Nak.	Čas	Nač.	Oblika	Čas	Način	effecit (3. vrst.)	3.	sg.	ind.	pf.	akt.	missus (1. vrst.)	ptcp.	pf.	pas.	esset (4. vrst.)	3	sg.	konj.	impf.	akt.	reddatum esse (2. vrst.)	inf.	pf.	pas.	erat (9. vrst.)	3.	sg.	ind.	impf.	akt.	intueri (3. vrst.)	inf.	prez.	pas.
Osebne glagolske oblike		Neosebne glagolske oblike																																																				
Glagol	Analiza			Glagol		Analiza																																																
	Os.	Št.	Nak.	Čas	Nač.	Oblika	Čas	Način																																														
effecit (3. vrst.)	3.	sg.	ind.	pf.	akt.	missus (1. vrst.)	ptcp.	pf.	pas.																																													
esset (4. vrst.)	3	sg.	konj.	impf.	akt.	reddatum esse (2. vrst.)	inf.	pf.	pas.																																													
erat (9. vrst.)	3.	sg.	ind.	impf.	akt.	intueri (3. vrst.)	inf.	prez.	pas.																																													
Skupaj	6																																																					

Naloga	Točke	Rešitev																						
2	3	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Zaimek</th> <th rowspan="2">Vrsta</th> <th colspan="2">Analiza</th> </tr> <tr> <th>Sklon</th> <th>Število</th> <th>Spol</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>se (1. vrst.)</td> <td>povratni osebni</td> <td>ak.</td> <td>sg.</td> <td>m.</td> </tr> <tr> <td>eundem (2. vrst.)</td> <td>kazalni</td> <td>ak.</td> <td>sg.</td> <td>m.</td> </tr> <tr> <td>alium (6. vrst.)</td> <td>nedoločni</td> <td>ak.</td> <td>sg.</td> <td>m.</td> </tr> </tbody> </table>	Zaimek	Vrsta	Analiza		Sklon	Število	Spol	se (1. vrst.)	povratni osebni	ak.	sg.	m.	eundem (2. vrst.)	kazalni	ak.	sg.	m.	alium (6. vrst.)	nedoločni	ak.	sg.	m.
Zaimek	Vrsta	Analiza																						
		Sklon	Število	Spol																				
se (1. vrst.)	povratni osebni	ak.	sg.	m.																				
eundem (2. vrst.)	kazalni	ak.	sg.	m.																				
alium (6. vrst.)	nedoločni	ak.	sg.	m.																				
Skupaj	3																							

Naloga	Točke	Rešitev
3	4	<p>♦ Hannibal ab Hasdrubale patre exercitui praefectus est.</p>
Skupaj	4	

Naloga	Točke	Rešitev
4.1	1	♦ vezni particip
	2	♦ Potem ko je bil Hanibal poslan,
4.2	1	♦ akuzativ z infinitivom
	2	♦ da se je mladi Hamilkar vrnil.
Skupaj	6	

Naloga	Točke	Rešitev	
5.1	4	♦	
		Izpis	Analiza
		utrum	podredni veznik
		essent	Utemeljitev časa in naklona: konj. impf. za izražanje istodobnosti za stranskim časom.
		–	odvisno vprašalni stavek / predmetni odvisnik
5.2	4	♦	
		Izpis	Analiza
		ut	podredni veznik
		esse	Utemeljitev časa in naklona: konj. impf. za izražanje istodobnosti za stranskim časom.
		–	predmetni / konsekutivni odvisnik
Skupaj	8		

Naloga	Točke	Rešitev
6.1	2	♦ Livius scribit Hannibalem omnem exercitum in se convertisse.
6.2	3	♦ Milites secum cogitabant, num Hamilcar iuvenis ad se redisset.
6.3	3	♦ Notum est Hannibalem plurimum ausum esse.
Skupaj	8	

B) Književnost

Naloga	Točke	Rešitev
1.1	1	♦ A
1.2	1	♦ C
1.3	1	♦ C
1.4	1	♦ A
1.5	1	♦ B
Skupaj	5	

Naloga	Točke	Rešitev																		
2	10	♦																		
		<table border="1"> <thead> <tr> <th>Zvrst</th> <th>Avtor</th> <th>Delo</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>elegija</td> <td>Ovidij</td> <td>Amores (Ljubezni) ali Ars amatoria (Umetnost ljubezni) ali Remedia amoris (Zdravilo za ljubezen) ali Heroides (Junakinje)</td> </tr> <tr> <td>lirika</td> <td>Vergilij ali Horacij</td> <td>Bukolika (Ekloge) ali Carmina (Ode/Pesmi)</td> </tr> <tr> <td>didaktični ep</td> <td>Vergilij</td> <td>Georgika</td> </tr> <tr> <td>mitološki ep</td> <td>Ovidij</td> <td>Metamorfoze</td> </tr> <tr> <td>satira</td> <td>Horacij</td> <td>Satire</td> </tr> </tbody> </table>	Zvrst	Avtor	Delo	elegija	Ovidij	Amores (Ljubezni) ali Ars amatoria (Umetnost ljubezni) ali Remedia amoris (Zdravilo za ljubezen) ali Heroides (Junakinje)	lirika	Vergilij ali Horacij	Bukolika (Ekloge) ali Carmina (Ode/Pesmi)	didaktični ep	Vergilij	Georgika	mitološki ep	Ovidij	Metamorfoze	satira	Horacij	Satire
Zvrst	Avtor	Delo																		
elegija	Ovidij	Amores (Ljubezni) ali Ars amatoria (Umetnost ljubezni) ali Remedia amoris (Zdravilo za ljubezen) ali Heroides (Junakinje)																		
lirika	Vergilij ali Horacij	Bukolika (Ekloge) ali Carmina (Ode/Pesmi)																		
didaktični ep	Vergilij	Georgika																		
mitološki ep	Ovidij	Metamorfoze																		
satira	Horacij	Satire																		
Skupaj	10																			

Naloga	Točke	Rešitev
3	20	♦ Vprašanje je odprtega tipa. Ustreznost odgovorov se ugotavlja na osnovi predpisanega gradiva. Odgovor omogoča dijaku pokazati tudi širše, samostojno pridobljeno znanje oziroma ustvarjalno domišljijo.
Skupaj	20	

Naloga	Točke	Rešitev
4	15	♦ Vprašanje je odprtega tipa. Ustreznost odgovorov se ugotavlja na osnovi predpisanega gradiva. Odgovor omogoča dijaku pokazati tudi širše, samostojno pridobljeno znanje oziroma ustvarjalno domišljijo.
Skupaj	15	

Skupno število točk izpitne pole 2 OR/VR: 35 + 50 = 85